ХТО ГОВОРИВ І ПИСАВ ПРАВДУ.
(Докінчення зі ст. 1).

ники Собору здезорієнтувались і стали на становище, яке рівнялось цілковитому зірванню звязків з Киевом і дало епископові і консисторії право дальше зноситись з царгородським патріярхом, щоб остаточно піддатись під його юрисдикцію.

9. Т. зв. Семий Собор пішов так далеко в розріз з основами нашої Церкви, що відрікся київських канонів і признав за обовязуючі нашу Церкву "старі" канони, після яких наш епископ не є епископом але звичайним тільки священиком і тим способом наніс страшний удар для цілої Церкви.

10. На Соборі і епископ і адміністратор і ціле священство з одиноким виімком о Маєвського, а також всі наші інтелігенти, які там були, за виїмком п. Свистуна, впевняли делегатів, що епископ наш не заключив жадної угоди з жуківцями, але що він підписав тільки "Тези до дискусії," а тези—це не угода; дальше, що тези не обовязують Канади, а дальше ще, що в них нічого нема такого, що нищилоб основу нашої Церкви, а зосібна, що меморандум до патріярха був написаний не від імені Канадійської Церкви і нас він через те не обовязував.

11. п. Свистун, який усунувся був від дальшої участи в Соборі зараз по фреймап і рішив був усунутись від участи в церковній роботі в тій надії, що його уступлення вплине корисно на Собор і він стане на гідне становище в справі канонів Церкви, коли довідався, що той т. зв. Собор ухвалив ганебні резолюції, якими зірвав звязь з Киевом, дав позволення епископови й консисторії дальше торгуватись з патріярхом і визнав за свої канони, якими деградував епископа з епископа і робив з него звичайного священика, — рішився дальше боротись за автокефалію Церкви і її київську канонічну основу.

12. В результаті оснувалось Братство Оборони Рідної Церкви з його органом "Рідна Церква." Акція Рідної Церкви і Братства довела до широких протестів проти т. зв. Семого Собору. п. Свистун відбув ряд відчитів в цій справі і остаточно консисторія була змушена заключити угоду з Братством Оборони Рідної Церкви в Саскатуні на 27 грудня 1935.

13. Угода чи порозуміння між Консисторією і Братством Оборони Рідної Церкви зазначувала, що основа нашої Церкви є Київська і що Тези нарушують основні принціпи нашої Церкви. На жаль консисторія ту угоду заразже потоптала, не визнаючи її угодою, яка закінчувала церковну боротьбу. Противно консисторія зачала нову боротьбу домагаючись від парафій, які ухвалили резолюції проти т. зв. Семого Собору, щоб вони ті резолюції вицофнули, інакше не дістануть церковної обслуги, а крім того консисторія рішила вивести з рівноваги Соборну парафію і о. Маєвського через оголошення цілком неправного і неканонічного розпорядження в справі богослужень через радіо.

14. Цим розпорядженням не дали себе спровокувати ані соборна громада ані о. Маєвський, але рішили по Великодні 1936 року не мати жадної відправи через радіо, щоб задокументувати, що вони хочуть спокою Церкви, причім відбулась дискусія в Вістнику і її результат був за тим, щоб богослуження були передавані на радіо без пропусків, однак по тій дискусії консисторія свого розпорядження таки не відмінила.

15. В червні 1936 відбувся в Нюйорку пятий собор Американської Церкви, який стопроцентово став на тім самім становищі, що Братство Оборони Рідної Церкви в Канаді, соборна громада, о. Маєвський і п. Свистун.

16. В липні 1936 п. Свистун має побачення з о. Владикою в Толстой. Всі непорозуміння вирівнюються і там заряджується візитацію Владики в соборній парафії. Але о. Савчук вмішується в справу, до візитації не приходить, противно **о. Савчук намовляє Владику суспендувати о. Маєвського.** Щоб суспенза мала більшу "підставу," о. Савчук радить чекати аж до часу, коли з собору буде подана відправа через радіо. Це стається, і о. Маєвський є суспендований тільки за відправу через радіо, бо других нових провин проти него не було, а мусіли повторити ті "провини," за які його мали судити на т. зв. Семім Соборі і які той собор на просьбу самого Владики відтягнув.

17. о. Маєвський не міг підчинитись неправильній суспензі, ані неправильному судові. Консисторія за порадою п. Арсенича внесла скаргу проти о. Маєвського і соборної громади і хотіла дістати "інджєнкшен". Інджонкшен вони не дістали.

18. Суд відбувся 8 і 9. листопада. На 14 листопада суддя Донован досить несподівано для всіх розправу перервав без переслухання запізваної сторони і вирішив справу в користь консисторії на основі тільки свого розуміння церковної домініяльної корпорації. Суддя не входив ані в справу канонів, ані взагалі в справу непорозумінь, які довели до "виключення" о. Маєвського, ограничившися до одного пункту свого толковання корпорації, і видав вирок без переслухання найбільш заінтересованої сторони, о. Маєвського. Проти того засуду о. Маєвський і соборна громада внесли апель.

19. В часі розправи і перед нею сторони обмінялись документами відносно цілого непорозуміння в Церкві. Тоді перший раз ми запізнались зо змістом меморандум Владики до патріярха і з деякими листами між епископом і о. Савчуком. Ті документи важні для всіх вірних Церкви і ми їх тут подаємо. З тих документів видно дуже ясно, що:

(а) Перед т. зв. Семим Собором Канадійська консисторія так само як і п. Свистун дивилась однаково на угоду з жуківцями і на меморандум до патріярха, а іменно

1) Що це була **угода,** а не жадні **"тези до дискусії."**
2) Що та угода нищила автокефалію Церкви.
3) Що підчинення юрисдикції патріярха означало зірвання звязи з Києвом.
4) Що тою **Угодою** епископ пристав до жуківців, а не жуківці до нашої церкви.
5) Що ціла угода була скандалом для нашої Церкви, бо принизила її в очах всіх, кинувши нам закид, що наш епископ "неканонічний."
6) Що та угода дотикала також Канадійську Церкву а не тільки церкву американську.
7) Що тою угодою епископ відрікся не тільки автокефалії і благодатности (канонічности) але навіть і імени Церкви, (нова церква мала зватись Греко-Католицько-Православна).

(б) Важне з тої переписки між епископом і о. Савчуком, що о. Савчук питає його прямо так: **"Чи Ви погодилисяб на пересвяту, колиб патріярх зажадав сього? Це відноситься на випадок, колиб таку пересвяту мали "сховати" під чином вивищення Вас в сан митрополита?" На це питання епископ не дав жадної відповіді. Він навіть слівцем не заперечив, що такої пересвяти не могло бути.**

(в) Що о. Савчук і ціла його кліка на т. зв. Семім Соборі зробили цілковитий відворот в цій справі. На Соборі **вони** твердили, що те все, що п. Свистун закидав епископу (і що закидав йому в імені консисторії о. Савчук перед Собором), було неправда. Іншими словами, о. Савчук або писав неправду в своїх листах до епископа перед т. зв. Семим Собором, або послугувався неправдою на Соборі і постійно по Соборі.

Запитаймо себе тепер: Чому так о. Савчук поступив? Чому в своїх листах він зробив ті всі закиди епископу, що й п. Свистун, але потім на Соборі обернув цілу справу до гори ногами, а по Соборі цілий час вже тільки виправдував епископа? Чи тому тільки, що перед Собором епископ на власну руку порозумівався з жуківцями і патріярхом, а по Соборі то вже міг робити це, бо це вже було в порозумінню з консисторією в Канаді, себто з ним, о. Савчуком? Видно, що о. Савчуку не так розходилось про автокефалію, благодатність, соборноправність і т. д., як тільки про те, щоб епископ у всім дозволявся в него, о. Савчука, а тоді вже можна забути і за автокефалію, благодатність і все інше, бо вже все робиться "конституційно," за його, о. Савчука, згодою? Та й не йдеться на "вулицю", не кажеться нічого вірним, бо вони так само як і католики мають тільки мовчати і слухати?

Вірні Церкви! Прочитайте ті всі документи, а тоді побачите хто руководиться правдою, а хто неправдою.

СУДОВА РОЗПРАВА
(Докінчення зі ст. 1).

див їм, щоб не апелювали, бо Консисторія готова вже до згоди. До згоди по цілковитій і певній виграній?

Соборна громада певна є, що мерітум справи є по стороні о. Маєвського і соборної громади і що апеляційний суд або цілком відкине позов консисторії і дозволить о. Маєвському дальше йти з своїм контр позивом, або зарядить нову розправу, бо суддя не мав права видати вироку проти о. Маєвського і соборної громади без їх переслухання.

З огляду на це, що соборна громада і о. Маєвський не боронять їх особистої справи, але справу цілої нашої Церкви й її київську канонічну основу, і з огляду на це, що кошти розправи будуть що найменш яких два тисячі долярів, всі вірні нашої Церкви, як автокефальної, повинні поспішити з жертвами на оборону Церкви в сім процесі. Тепер якраз з нагоди Різдва на цю справу повинна піти обильна коляда від всіх вірних нашої Церкви, які хочуть забезпечити автокефалію і київську основу нашої Української Православної Церкви.

ЧИТАЧІ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

Богато з Вас не заплатило за попередні числа Р. Церкви. Просимо Вас вирівнати Ваші залеглости. Залеглість за це число є 10 центів. Шліть на пресовий фонд Рідної Церкви! Адреса:

Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

РІДНА ЦЕРКВА

БЮЛЕТЕНЬ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

UKRAINIAN CHURCH

BULLETIN OF THE UKRAINIAN CHURCH DEFENCE BROTHERHOOD

Число 1, Рік IV. ВІННІПЕГ, МАН., КВІТЕНЬ, 1939. Winnipeg, Man., April 1939. Vol. IV, No. 1.

ЩО СУД ВИРІШИВ?

Хочемо коротенько представити читачам, що судді вирішили в церковній справі. Подаємо найважніші з рішень:

1) Суд вирішив, що виключення о. Маєвського є виключно духовна справа, в якій жадні дочасні або маєткові справи не були зачеплені, і тому суд не міг дати заборони проти о. Маєвського і тростів соборної громади, щоб він не міг дальше в ній служити як священик.

2) Суд вирішив, що домініяльна корпорація Церкви істнує тільки **для дочасних або маєткових цілей Церкви** і що тільки ті церковні громади належать до корпорації, які заслали до консисторії спеціяльні резолюції приписані чартером і дістали від консисторії цертифікат при належности до корпорації, і що всі другі громади, істнують самостійно поза корпорацією, хоч вони можуть належати до Церкви як духовної інституції.

3) Що Українська Православна Церква в Канаді як духовна інституція істнує **окремо** від корпорації і що **та Церква має цілу повноту духовної юрисдикції, і що корпорація не має духовної юрисдикції.**

4) Що Українська Православна Церква в Канаді є в духовній звязи з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні як з матірною Церквою.

5) **Що о. П. Маєвський є дійсним священиком Української Автокефальної Православної Церкви, а тим самим дійсним священиком Української Православної Церкви в Канаді як духовної інституції, хоч він не є священиком корпорації.**

6) Судді також підчеркнули, що **адвокати консисторії самі признали в своїх аргументах, що о. Маєвський був виключений тільки з корпорації і що таке виключення не нарушує його священичого сану в жадній Церкві, тільки в самій корпорації.**

7) Що соборна громада є **автономна** або независлима в духовних справах від корпорації і що **вона може тримати о. Маєвського як свого священика так довго, як їй захочеться.**

8) Що трости соборної громади не мають нічого спільного з духовними справами громади і що до них не належить ані годження ані відправлення священика.

9) Суд **відкинув позов корпорації і пп. Богоноса і Бугери і одобрив апель о. Маєвського і тростів соборної громади і признав їм кошти позву і апелю;** суд також відкинув контрпозив о. Маєвського **але без коштів,** тому що на той контрпозив адвокати о. Маєвського не настоювали і тому що не було жадного переслухання в справі контрпозиву, то не було виказано перед судом, що о. Маєвський потерпів яку дійсну шкоду, бо соборна громада постійно тримала його як священика.

ВСІМ ЧЛЕНАМ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ, ЧИТАЧАМ РІДНОЇ ЦЕРКВИ І ВСІМ ЧЛЕНАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ БАЖАЄМО ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВЕЛИКОДНЯ, ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЗАКЛИК

Розправа в вищім і апеляційнім суді в справі о. Маєвського спричинила для соборної громади вже около два тисячі долярів коштів. Розправа вже тягнеться близько два роки. Соборна громада мусить оплачувати кошти адвокатів Бергмана і Ламонта, з котрими працював адв. Свистун, як також кошти багато переводів ріжних документів потрібних для суду і для адвокатів.

Це завеликий тягар для самої соборної громади, бо в цій розправі вирішені були питання важні не тільки для соборної громади й о. Маєвського, але для цілої нашої церкви, головно для ріжних церковних громад.

Соборна громада в цім процесі обороняла те становище, на якому стало Братство Оборони Рідної Церкви, становище, на якому став Пятий Собор нашої Церкви в Америці і на якому в Америці стоїть наш о. Владика, становище, проти якого твердо став о. Савчук а під його а також уривок листа метрополита в

(Докінчення на ст. 10).

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

В провідну неділю, 16 квітня 1939 буде передана з Українського Православного Собору в Вінніпегу через стацію СКУ Вінніпег, від год. 9.30 до год. 11-ої перед полуднем (вінніпеський час) Служба Божа зо співами укладу Леонтовича. Службу Божу відслужить о. Петро Маєвський, настоятель Собору. Співати буде мішаний хор Собору під управою п. Василя Свистуна. Хор відспіває також кілька воскресних (великодних) пісень.

Як звичайно передача є злучена з великими коштами. Тому уряд Собору просить всіх слухачів ласкаво зарядити на місцях збірки і жертви на кошти покриття передачі і на підтримку Собору.

Збірки і жертви слати на адресу:

UKRAINIAN ORTHODOX CATHEDRAL

820 Burrows Ave., Winnipeg, Man.

О. МАЄВСЬКИЙ І СОБОРНА ГРОМАДА ВИГРАЛИ АПЕЛЬ

В понеділок, 13 березня, апеляційний суд Манітоби дав своє рішення, яким усі пять суддів одобрили апель о Петра Маєвського і Тростів Українського Православного Собору у Вінніпегу проти засуду судді Денована, який забороняв о. Маєвському дальше правити в Соборі, а тростам Собору забороняв дальше тримати в Соборі о. Маєвського як священика. **Той засуд зістав унеimportant**

Рішення суду запало в користь о. **Маєвського і Соборної Громади голосами всіх пятьох суддів. Результат рішення суду означає, що о. Маєвський дальше може без жадних перешкод сповняти всі священичі функції в Українському Православному Соборі у Вінніпегу, а соборна громада має право без жадних перешкод дальше тримати о. Маєвського як пароха Собору.**

Трьох суддів, а то суддя Денніставн, суддя Труман і суддя Робсон, дали на письмі свої думки або причини ("різонс") для судового рішення, а два другі судді, цебто головний суддя Прендергест і суддя Річадс, згодилися щодо результату судового вироку і всі **пять суддів одобрили апель о. Маєвського і тростів соборної громади.**

Всі судді згодилися на той самий вирок але не однаковими дорогами дійшли до своїх рішень.

Судді Робсон опер своє рішення головно на тім, що, по його думці, церковний суд над о. Маєвським не був переведений справедливо й що одиноким дійсним свідком на тім суді був о. Савчук, який рівночасно був і прокуратором против о. Маєвського.

Судді Денніставн і Труман оперли свої рішення на тому, що домініяльна корпорація Української Православної Церкви не має права вдаватись до цивільного суду, щоб той затвердив вирок церковного суду й дав судову заборону о. Маєвському дальше сповняти священичі обовязки в Соборній парохії, а рівночасно, щоб суд дав заборону проти Соборної Громади тримати дальше о. Маєвського як священика, **бо виключення з священства є справою виключно духовною, що в теперішній справі ніякі цивільні пра**

(Продовження на ст. 2).

ОТЕЦЬ МАЄВСЬКИЙ І СОБОРНА ГРОМАДА ВИГРАЛИ АПЕЛЬ.

(Продовження зі ст. 1-ої).

ва доміняльної корпорації не є нарушені або зачеплені, бо маєток Собору є власністю соборної громади, а до того **доміняльна корпорація істнує виключно в цілях дочасних, маєткових, а не в цілях духових,** і виключення священика тих цілей не нарушує.

Судді Денністави і Робсон вирішують ясно, що корпорація існує тільки для дочасних, маєткових цілей і що вона існує окремо від церкви як такої. Суддя Труман також клониться до такої думки, хоч остаточного рішення в тім не робить. Значить судді вповні підтримали думку в тій справі адвокатів оборони. Це є преважне рішення для всіх вірних Української Православної Церкви і її церковних громад.

Важне також для всіх вірних і прихильників Української Православної Церкви є те, що всі три судді, які видали свої опінії на письмі, підчеркнули це дуже виразно, **що Українська Православна Церква в Канаді є в звязку з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні, яку судді називають "матірною Церквою" Української Православної Церкви в Канаді.** Суддя Труман наводить протокол з Четвертого Собору в Йорктоні, де написано, **що від того Собору Українська Православна Церква в Канаді стала частиною Укрїнської Автокефальної Православної Церкви на Україні.**

Дальше всі судді вирішили що о. Маєвський є законним православним священиком. Цікаве те, що адвокати Гіп і Арсенич на переслуханню апелю також признали, що о. Маєвський є законним священиком (хоч Вістник і УГолос це постійно заперечували), але що він не є священиком доміняльної корпораці. Те саме однак твердили також адвокати о. Маєвського, які заняли становище, що о. Маєвський є священиком Української Православної Церкви в Канаді в звязку з Українською Автокефальною Церквою, а не є священиком корпорації.

Судді признають, що раз о. Маєвський є священиком Української Автокефальної Церкви на Україні, то тим самим є він і повноправним священиком Української Греко Православної Церкви в Канаді, **яка істнує окремо від корпорації тої Церкви,** корпорації, що істнує виключно для маєткових, дочасних цілей, а не для духових цілей. **о. Маєвський не є священиком корпорації, або корпорованої Церкви, але є священиком вільної, неінкорпорованої Української Православної Церкви в Канаді.**

Два судді піддають острій критиці процедуру церковного суду над о. Маєвським, а головно поступування о. Савчука, а суддя Денністави зокрема підкреслює, що той церковний суд не відбувся згідно з церковними канонами і що о. Маєвському не закинено нічого неморального, або якоїсь єресі або схизми, ані взагалі нічого дійсно злого й що, як найбільші його провини, йому закинено передачу Служби Божої через радіо, його небратерське відношення до епископа і його кореспонденцію з церковними достойниками. Суддя Денністави дальше підкреслює, що засуд церковного суду був надмірно строгий і драстичний. Суддя Робсон уважає той засуд і цілу процедуру церковного суду несправедливими, а про о. Савчука говорить, що він відносився до о. Маєвського з ненавистю.

Всі три судді признають, що доміні-яльна корпорація не мала права подавати тростів Соборної Громади, які є провінціяльною корпорацією, **що не має нічого спільного з доміняльною корпорацією церкви. Крім того суддя Робсон рішає, що Соборна Громада не є частиною доміняльної корпорації для жадних цілей.** Другі судді тієї справи не вирішують, хоч висказують деякі думки про це. Цікаво, що суддя Труман висказує ось таку опінію:

"Позиваюча корпорація не виключила і не екскомунікувала Соборної Громади за її становище, яке вона заняла одноголосно, за виїмком одного члена. Коли б корпорація це навіть і зробила (значить виключила її екскомунікувала Громаду), то громада могла б дальше існувати **як свобідна церква поза заінкорпорованою церквою і могла б правдоподібно настоювати на тім,** що вона дальше є в звязку з її духовною матірною церквою (цебто Українською Автокефальною Церквою) і що корпорація в такім звязку не є. Ані корпорація ані суд не могли б нічого зробити в такім випадку. Становище о. Маєвського є таке саме. **Він був священиком Церкви на Україні й я узнаю, що він ним дальше є. Хоч корпорація його виключила, йому не можна заборонити через судову заборону (інджонкшен) правити в Соборній церкві так довго, як автономній громаді тієї церкви сподобається користати з його услуг."**

Судді підчеркують, що соборна громада не виступає проти первісної основи Церкви, коли вона тримає о. Маєвського як свого священика, тому **що він є дійсним православним священиком,** і то священиком Української Православної Церкви в Канаді, титулом того, що він є священиком матірної Церкви, Української Автокефальної Православної Церкви, і по думці судді Трумана **соборна громада може тримати о. Маєвського так довго, як вона сама захоче,** і що в цій справі доміняльна корпорація не могла б нічого вдіяти соборній громаді, навіть якби вона ту громаду суспендувала, або екскомунікувала.

Опінії суддів сходяться цілковито з становищем, яке в цілій справі занимали і дальше занимають Соборна Громада й о. Маєвський. Це є те саме становище, яке заняв також Пятий Собор нашої Церкви в Америці. Це є те саме становище, яке занимає і наш епископ в Америці, себто становище, яке є оперте на єдности нашої Церкви з Київською Церквою. Однак в Канаді під диктатом о. Савчука епископ того становища відрікається і по волі тогож о. Савчука в Канаді епископ стоїть на становищі царгородськім.

В звязку з відкиненням контрпозиву о. Маєвського слід підчеркнути таке:

Як вже суддя Денністави зазначує в своїм рішенню, **о. Маєвський не настоював на контрпозиві.** Треба запамятати, що через перервання розправи суддею Донованом (в суді Королівської Лави), **о. Маєвський ані трости соборної громади не могли поставити своїх свідків.** В аргументі перед апеляційним судом адвокат п. В. Свистун заявив, що о. Маєвський не настоює на контрпозиві. Тому то апеляційний суд відкинув контрпозив але без коштів. Відкинення контрпозиву, в якім між іншим була просьба, щоб суд дав декларацію, що о. Маєвський є правним священиком Української Православної Церкви, зовсім не означає, що суд присудив, що о. Маєвський таким священиком не є, **бо ж суд вирішив вже в головнім позві, що о. Маєвський таким священиком є.** Не настоючи на контрпозиві, в якім була просьба до суду о вирішення, що епископ перестав бути епископом через зірвання зносин з Києвом і через намагане навязання зносин з царгородським патріярхом, о. Маєвський дав доказ, що він не хоче, щоби хто будь був викинений з Церкви. **За те противна сторона своїм цілим позвом ясно доказала, що їй розходиться о ніщо инше тільки о викинення о. Маєвського і то тому тільки, що він став твердо на київськім становищі нашої Церкви, в чім він дістав сильну підтримку соборної парафії.**

Офіціяльним дорадником (солісітором) соборної громади і о. Маєвського спочатку буд адвокат Г. А. Бергман, К. С., а пізнійше адвокат П. С. Ламонт, К. С. На суді з п. Ламонтом виступав адвокат В. Свистун, який поніс львину частину приготовання оборони, але який як член соборної громади і як конечний свідок для о. Маєвського і соборної громади не міг виступати також як солісітор.

ХТО ПИСАВ ПРАВДУ ПРО КОРПОРАЦІЮ?

Вірні і прихильники нашої Церкви знають дуже докладно становище, яке ми заняли до доміняльної корпорації Церкви. Знають вони також те, як представляли ту корпорацію консисторія, Вістник і У. Голос. Ми писали все, що **доміняльна корпорація Церкви не має нічого спільного з духовними справами Церкви;** що вона істнує тільки для дочасних або матеріяльних цілей; що громади, які не підписали спеціяльної резолюції і не дістали цертифікату від корпорації, не належать до корпорації, але істнують самостійно або незалежно від корпорації; що соборна громада є такою громадою, яка не є в складі корпорації; що **Церква як духовна інституція істнує окремо від корпорації;** що корпорація не має нічого спільного з висвячуванням, назначуванням і усуванням священиків Церкви; що о. Маєвський є священиком Української Греко Православної Церкви в Канаді, але це не означає, що він мусить бути священиком корпорації; хоч він має певні права в тій корпорації на основі самого його становища як священика Церкви.

Апеляційний суд підтвердив це наше становище. Немає найменшого сумніву, що всі судді вирішили, що виключення священика є справою духовною а не дочасною і що корпорація не мала найменшого права до такого виключення. Судді також вирішили, що соборна громада не входить в склад корпорації, бо не підписала жадних резолюцій в тій справі. Суддя Денністави зазначив, що соборна громада зробила деякі другі кроки, які моглиб зробити її частиною корпорації але **тільки в дочасних а не духових справах, однак він рівночасно зазначив, що того питання він не вирішує. А суддя Робсон виразно рішив, що соборна громада ніколи не була і не є частиною корпорації.**

Хто дістане це число Рідної Церкви, хай вишле за него належність — 10 центів від числа.

Адреса Братства:
Ukrainian Church Defence Brotherhood
606 McArthur Bldg. Winnipeg, Man.

РІШЕННЯ СУДДІВ АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ

(Рішення судді Робсона подане майже в цілости, а других двох суддів в скороченню).

РІШЕННЯ П. СУДДІ РОБСОНА.

"Це є церковна справа, як це видно з самої назви, і вона відноситься до українських людей.

В квітні 1937 відбувся в будинку церкви св. Михаїла в Вінніпегу церковний суд. Це була розправа з приводу мнимих церковних переступів.

Обжаловуючі сторони були (1) епископ або архієпископ Теодорович з Української Греко-Православної Церкви і (2) "консисторія" тоїж церкви. Обжалованим був священик Петро Маєвський, який тоді був священиком парафії Українського Греко-Православного Собору св. Покрови в Вінніпегу.

Парафія була також повідомлена. Ані священик ані парафія не явились (на церк. суді), ані не були там зарепрезентовані.

Були там два ряди обжаловань: від консисторії і від епископа. Було два обжаловання від консисторії, іменно, що о. Маєвський зігнорував тимчасову суспензу видану проти него і дальше правив як священик. Обжаловання від епископа були, вкоротці, що о. Маєвський передавав Службу Божу проти розпорядку і переводив загальну сповідь, також що він не слухав епископа і не відносився до него з повагою, словом, що він показував за багато самостійности в загальних церковних справах. Це подаю в скороченню, однак думаю, що для теперішної цілі це вистарчає. Я повинен би пояснити, що Архієпископ Теодорович є епископом Канадійської Церкви, але його епископат простягається над Українською Греко Православною Церквою в Злучених Державах, може й де инде. Його резиденція є в Філядельфії. Він перебуває в Канаді через деякий час в році. В його неприсутності є адміністратор, Всч. о. С. В. Савчук.

Суд для переслухання цієї церковної справи складався з трьох "суддів": священика Української Греко Православної Церкви з Монтреалу, ще одного священика й одного мирянина з Алберти. Виглядає, що є добрий протокол з тої розправи... є запротоколовано, що "президент консисторії, адміністратор Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді (Всч. о. С. В. Савчук) занимав місце по правій стороні близько сцени в галі." о. Савчук заявив, що на суді він буде брати участь як репрезентант епископа; як репрезентант консисторії; і як свідок; і він попросив, щоб судді його заприсягнули. **Так отже о. Савчук, помішник епископа, був в той самий час і прокуратором і свідком проти о. Маєвського.** о. Маєвський запротестував на письмі, що тимчасова суспенза була неправна; також було донесено, що він сказав, що "суд" не був безсторонний.

Поки переслухання почалось, попрошено особи, які не були заінтересовані в розправі, щоб вони забрались. Кількох забралося спокійно. Один був злосний з нього приводу. Пізнійше допущено всіх.

Було двох свідків, які свідчили про релігійні відправи; поскільки я бачу, їх свідоцтво не зробило священикові (о. М.) жадної шкоди. **В дійсности свідком був о. Савчук.**

Думаю, що треба мені відійти трохи набік, щоб передати атмосферу сего (церковного) суду. Не легко це зробити з евіденції (поданих там доказів), але виглядає, що суд був кульмінаційною точкою великого непорозуміння двох груп. В 1918 році українці зійшлися в великому числі в Саскатуні і **оголосили там декларацію автономії церковних громад.** (Екзибіт 34) Поскільки розходилося о звязки з рідним краєм, то ті українці пізнійше заявили, що **вони є в звязку з Українською Автокефальною Православною Церквою.** З другої сторони епископ Теодорович поробив кроки для злуки з другою Українською церквою, яка мала відмінну доктрину і відмінну форму управління, і старався створити велике церковне тіло по цім боці Атлянтику, але під духовним головенством царгородського патріярха. Для мене є ясно, що проти такого призначення запротестували переважно українські миряне... Нема причини продовжувати дискусію, однак мені виглядає, **що ці імігранти високо оцінювали свободу діяння, яка є забезпечена в цій країні, і вирішили з тої свободи скористати. Парафія св. Покрови очевидно була демократичного духа і о. Маєвський був разом з нею того самого духа.** Він пішов так далеко, що зачав переписку з своїм знакомим, який був тоді або передше митрополитом Украінської Автокефальної Церкви.

Думка мати окремого епископа для Канади була тут дискутована і о. Маєвський написав про цю справу до свого приятеля. Він цего не закривав, але коли воно виявилось, йому зараховано було це як провину проти епископа Теодоровича. Однак о. Маєвському закидають також як серіозну провину, що **він взагалі писав до старого краю про яку будь справу. Це є дивне обжалування, коли зважити, що тільки кілька років тому, як він заявив своє бажання приїхати до Америки, о. Савчук на просьбу епископа написав до него, щоб він приїхав до цего краю.**

Так отже непорозуміння зростало, й остаточно о. Маєвського обжаловано, що він був непослушний, тому що не привів своєї парафії до згоди з цілою Церквою, в дійсности з Архієпископом і Консисторією...

Але вернім до церковного суду. о. Савчук представив справу; **сказати, що він виказав ненависть до о. Маєвського, це — ще дуже лагідно.** Його (о. С.) промова, чи промови, — це було радше повторювання обжалувань а не подавання доказів на оскарження. Він досягнув верішка, коли без жадного нотісу для о. Маєвського зробив оскарження, що о. Маєвський втік з Києва, "коли там йому стало за гарячо" і забрався до Польщі. Це було сказано, коли о. Савчук давав свої свідчення і, тому що не було обтяженням оскаржень, воно могло мати вплив на суд, який не складався з правників. Якби о. Маєвський знав був, що таке оскарження малоб бути зроблене проти него, він бувби не стояв з боку. Не можна сказати, що це останнє оскарження не настроїло суддів проти обжалованого (о. М.)...

Суд (церковний) вирішив, що о. Маєвський був винен відносно всіх оскаржень, а скоро потім Архієп. Теодорович, як епископ Української Греко Православної Церкви в Канаді, формальним засудом виключив о. Маєвського з ряду священиків і членів Церкви і заявив, що він не мав права вважати себе більше ні священиком ні членом Церкви і не міг сповняти функцій священика, а дальше архієпископ попросив консисторію, щоби повідомила про це рішення визнавців згаданої Церкви.

Але парафія св. Покрови в Вінніпегу, в якій о. Маєвський дальше правив, зігнорувала той засуд і о. Маєвський дальше правив як священик.

Пізнійше до суду внесла справу (позов) **корпорація знана як Українська Греко Православна Церква в Канаді** і два мнимі члени парафії св. Покрови, і то проти парафії і о. Маєвського, щоб дістати судову заборону (інджонкшен), яка далаб правну силу виключенню (о. М.). Розправа відбулась перед п. суддею Донованом, який пізнійше дав засуд, що ним о. Маєвському заборонено було правити в соборі; запізвані трости дістали заборону позволити дальше о. Маєвському правити; о. Маєвському заборонено було вживати антимінс, який він мав звернути позиваючій корпорації; відкинений був контрпозив запізваного о. Маєвського, в якім він просив о декларацію, що його священичий сан є незміненим; позиваючі сторони дістали кошта проти запізваних без огляду на статутове ограничення.

Запізвані внесли відклик.

Наслідок засуду, проти якого є нинішний відклик, є просто потвердити вирок виключення проголошений епископом Теодоровичем і надати правосильність тому вирокові засобами Суду Королівської Лави. Тим засудом і тою судовою забороною є нарушене цивільне право контракту між о. Маєвським і парафією.

Я узгляднюю апель по тій причині, що мнимий суд (церковний) не був справедливо переведений проти оскарженого (о. М.).

Мене скріпляє в нему ось що: В свойому додатковому аргументі респонденти (т. є. церковна корпорація, Богонос і Бугера) кажуть таке відносно о. Маєвського:

> "Адвокати респондентів дістали уповноваження зробити ось таку загальну завваґу відносно цего сумного процесу.
>
> Поза окремі акти, щодо яких є скарга, **характер і здібности о. Маєвського не були ніколи квестіоновані ані епископом ані кимбудь з властей респондентів** (т. є. консисторії), **і його вартість взагалі як здобуток для добра церкви як цілости була належно і вповні признана цілий час респондентами; як також була признана загальна праця соборної парафії і її надзвичайна важність як центральної і соборної парафії для будучности церкви. Тільки таким признанням і якнайкращою доброю волею супроти о. Маєвського руководилися і дальше руководяться церковні власти.** Вони переконані, що одинока серіозна квестія, про яку розходиться в цій цілій справі, є квестія основної єдности в церкві, порядку і дисципліни."

Цій заяві цілком перечить острий тон того, хто виступав як прокоратор, і ця заява повинна була бути дана до відома (церковним) суддям, так, щоб вони могли діяти "відповідно до звичайних принципів справедливости...."

(Продовження на ст. 5).

РІДНА ЦЕРКВА

Видає Братство Оборони Рідної Церкви в Вінніпегу.

Передплата — $1.00 річно.

Ціна нинішнього числа 10 ц.

Кореспонденцію адресуйте:

UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

UKRAINIAN CHURCH

Published by the Ukrainian Church Defence Brotherhood at Winnipeg.

Subscription $1.00 yearly.

Price of the present issue 10c. a copy.

All communications address to

UKRAINIAN CHURCH,
606 McArthur Bldg., Winnipeg, Man.

ЯКИЙ ВИХІД?

Апеляційний суд вирішив богато справ взвязку з непорозумінням в нашій Церкві. Суд виснив також богато дечого, що було неясним для деяких членів Церкви. В головному суд підтримав становище, яке заняли Братство Оборони Рідної Церкви, соборна громада й о. Маєвський. Це є становище Пятого Собору нашої Церкви в Америці. **Це було також становище цілої нашої Церкви перед т. зв. Семим Собором.**

Однак ми далекі від того, щоб твердити, що суд усунув всі причини до непорозуміння в Церкві. Суд тільки вказав на ті причини, а усунення їх лишив таки для нас самих, членів Української Православної Церкви. Суддя Денністави сказав дуже розумне слово, коли підчеркнув, що такі непорозуміння, (в нашім випадку між корпорацією і тими, які вважають себе членам церкви але не членами корпорації), приносять більше шкоди як добра для церкви. Він завзиває обі сторони до згоди. **І така згода повинна і мусить наступити.**

Але на якій основі, спитає дехто? **Очевидно на основі, вказаній самим судом.** Суд узнав, що наша Церква є в духовній злуці з Київською Церквою і що непорозуміння настало в церкві, коли ту злуку дехто хотів знищити, намагаючись навязати зносини з царгородським патріярхом. Намагання навязати ті зносини не довели до жадного результату, перше, з причини сильного протесту проти того Братства Оборони Рідної Церкви і соборної громади з о. Маєвським, друге, з причини, що проти тих зносин запротестувала ціла Американська Церква на своїм пятім соборі. В Америці наш єпископ, а з ним і ціла Церква, стоять виразно на київськім становищі. В Канаді єпископ мусить робити те, що наказує йому о. Савчук й його сателіти. Одно є ясне: **Перед семим собором ціла наша Церква була одностайна щодо своєї звязи з Києвом.** Клопоти настали тоді, коли в Америці через угоду з жуківцями єпископ старався навязати ті нещасні зносини з Царгородом. **З угоди з жуківцями не вийшло нічого.** Не вийшло нічого і з "канонічного оформлення єпископату" Владики, бо патріярх не зволив навіть відповісти на меморандум єпископа. Ціла та сумної слави угода з жуківцями (і все те, що прийшло за нею), тільки нанесла клопоти на цілу нашу Церкву; поділила Церкву на два табори; зробила затятих ворогів з членів тої самої Церкви; спинила розріст Церкви на довгі роки, а ворогам її дала батіг в руки і нагоду до кпин і насмішок. Заміть зростати, Церква зачала ослабати. Фінансове положення священиків стало богато гіршим, бо в ряди священиків прибуло кілька нових осіб, а членство ледви чи зросло, коли фактично не змаліло.

І для кого з цього користь? Певно, що не для Церкви. Нерозумно битись за те, що було—минулось. Угода з жуківцями і зносини з патріярхом були — минулись.

Суд став виразно на становищу соборної громади й о. Маєвського щодо всіх головніщих причин розколу в церкві Це мусить признати противна сторона. Пощо дурити себе, що воно є інакше. Не признавати цего значить показати тільки свою маленькість і слабість.

Соборна громада з о. Маєвським, а з ними також і Братство Оборони Рідної Церкви, стоять на автокефальному становищі Церкви і на тих всіх канонічних принципах, які були признані обома противними сторонами в "Тексті Порозуміння" між Брацтвом і Консисторією в грудні 1935. **Ті прінціпи живі і нині.** Вони не вмерли так як угода з жуківцями і зносини з патріярхом. Їх тільки старались поховати до гробу ті, яким вроїлось, що вони є ціла Церква.

Суд зробив для нас ще одну велику прислугу Він вияснив дійсний характер домініяльної корпорації. Суд виказав, що корпорація є тільки для дочасних або маєткових цілей церкви. З тим всі мусять погодитись.

Суд узнав також, що громади нашої Церкви є автономні. Такі й вони мають бути, бо так рішено вже в першій резолюції основників Церкви ще в 1918 році. Заводити в нашій Церкві католицькі порядки або порядки старо-російської церкви не можна, бо наша Церква є соборноправна а громади її є автономні. Наша Церква опирається на вірі, канонах і цих основних принципах, які для нас на стільки дорогі, що вже чотири роки провадиться за них боротьба.

Соборна громада з о. Маєвським вважають себе громадою Української Православної Церкви в Канаді, **як духовної інституції, що існує окремо від корпорації і що має повноту духовної юрисдикції.** Це є Церква, від імені якої мають бути скликувані і перепроваджувані собори в справах духовних, бо корпорація не має до того права. З тим треба погодитись всім, без огляду на це, де хто стояв до тепер.

Соборна громада й о. Маєвський помимо всяких нападів на них зо сторони консисторії і Вістника, а головно зо сторони трьох членів консисторії, то є оо. Савчука і Кудрика і світського члена Мир. Стечишина, не хочуть зривати з Церквою. Вони хочуть оставати в гармонії з цілою Церквою. Вони вірять, що вони були в такій гармонії з цілою Церквою навіть дотепер, бо **непорозуміння були не між ними і Церквою, але між ними і Корпорацією.**

Соборна громада з о. Маєвським вірять, що до суду ніколи не булоб прийшло, якби не о. Савчук; що о. Савчук є головним виновником розколу в Церкві, бо він зломив порозуміння з Брацтвом Оборони Рідної Церкви, порозуміння, яке самий підписав від імені консисторії; що о. Савчук став причиною розколу головно тому, що став на неправдивім канонічнім становищу Церкви і хотів цілу Церкву поставити на те становище.

Ми думаємо, що найкращою розвязкою булоб як найскорше скликання надзвичаного собору Церкви, але не собору корпорації. На такім соборі теперішне непорозуміння повинноб бути усунене. З огляду на це, що в нас не істнує дійсного **центрального духовного органу Церкви, як такої, що істнує окремо від корпорації, (бо консисторія є тільки центральним органом корпорації), найкраще булоб, якби собор був скликаний самим нашим єпископом.** Консисторія корпорації не має права такого собору скликати, бо корпорація немає духовної юрисдикції. Єпископ як відвічальний за добро Церкви, повинен в теперішній **виїмковій** ситуації такий надзвичайний собор скликати як найскорше. Єпископу буде як найзручнійше такий собор скликати і на нім він не потребує занимати відмінного становища від того, яке він офиціяльно занимає в американській Церкві; становище це є виявлене в резолюціях пятого собору тої Церкви. З огляду на добро цілої Церкви він повинен заняти те саме становище і в Канаді, не оглядаючись на думки, бажання і диктат о. Савчука, який вже на стільки зрісся з думкою, що він цілком від єпископа независимий, що англійським часописам позволяє титулувати себе "біщопом."

Єпископ знає, до чого довела угода з жуківцями. Його авторітету вона не скріпила, його епископського достоїнства вона не підвищила. Єпископ знає також, що його меморандум до патріярха залишається без відповіді і до нині. І жадного визнання він від патріярха не дістав, **але й жадного визнання він від патріярха не потребує.** Єпископові була поручена Канадійська Церква не тільки собором в Йорктоні в 1924 році, але й Всеукраїнською Православною Церковною Радою і київським митрополитом. Єпископ повинен зрозуміти свій обовязок проти Церкви **нині.** Коли він такого зрозуміння не викаже, то ціла Церква, і він з нею, потерплять.

Кошт собору не повинен нас відстрашити. Ми пропонували надзвичайний собор Церкви ще в 1935, але нам консисторія відповіла: "Собор — це коштовна річ." Нині церковний процес коштує вже обі сторони кілька тисячів долярів, а собор бувби коштував пару сот. А кілько Церква стратила! А кілько священики особисто стратили, наражуючи себе і свої родини на ріжні невигоди а навіть терпіння.

Ми подаємо цю пропозицію в як найкращій вірі. Хочемо вірити, що в великій більшости членів нашої Церкви, а головно в священиків і в єпископа, є добра воля. Братство Оборони Рідної Церкви, соборна громада й о. Маєвський, зроблять від себе все, що можливе, щоб такий собор був успішний, **але це має бути собор Церкви, не собор корпорації.**

Слово тепер за другими.

Кінчимо з вірою, що настрій найбільшого свята, свята Великодня, свята воскресного Христа, свята побіди життя над смертю, буде також побідою згоди й єдности над незгодою і ворогуванням в нашій Церкві!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ЗАГАЛЬНА СПОВІДЬ В СОБОРІ.

В квітну неділю відбулась дуже торжественно загальна сповідь. До св. сповіді і причастя приступило поверх 300 осіб. Сповідь, Служба Божа і Причастя забрали пять годин, т. є. від 10-ої год. рано до 3-ої по полудні. В великодну суботу в Соборі буде переведена знов загальна сповідь. Сповідь дітей була в пятницю перед квітною неділею.

Висилайте належність 10 центів за це число. Жертвуйте на пресовий фонд Рідної Церкви.

РІШЕННЯ я. СУДДІ РОБСОНА.

(Продовження з ст. 3-ої).

Однак я перейду до инших квестій.

Позов, в якому розходиться о судові заборони, — так як я його читаю, — є цілковито опертий на виключенню (о. Маєвського) через єпископа. Позов не є оснований на якім небудь відступленню від первісної основи ("трост"), для якої є вживаний маєток соборної громади. Засуд єпископа проти священника і громади вичерпує цілковито справу позиваючих. Якщо саме опертя на цей авторітет (єпископа) виглядає тепер як недостаточна правна основа, то вже запізно, по моїй думці, перемінювати цю справу так, щоб це була скарга, що земля парафії є вживанна для цілей, які розходяться з первісною основовою ("трост"). Це була би вже цілком нова справа.

Очевидно тут нема жадного відступлення від віри. Дверий церкви перед ніким тут не замикано. Не було домагання від кого будь за посідашням (собору) ані заяви, що хтось другий має право до маєтку (Собору). Очевидним є, що парафія робить гармонійний і зрівноважний поступ. Є ще одна важна заява в додатковім аргументі (адвокатів позиваючих):

> **"Він (о. Маєвський) не був виключений з священства в якій небудь другій церкві поза заінкорпоровану церкву. Коли він був священиком Київської церкви (так як він твердить) або якої небудь другої церкви взагалі, поза позиваючою церквою, то він таким священиком на дальше лишається. Його загальне висвячення як священика не є нарушене цим виключенням.** Вирок виключення нарушує його сан (як священика) тільки в цій позиваючій церкві."

На скільки можна бачити в цім випадку, то первісна основа ("трост") соборної парафії вимагала якраз такого священика як о. Маєвський, яким він себе представляє і як вони (позиваючі) самі це признають, він таким священиком дальше є, а то священиком Української Греко Православної Церкви. Його спроваджено з Рідної Землі як такого священика, так що до його національности, як і що до його релігії, і як аргумент (адвокатів позиваючих) говорить, він не стратив того первісного важного церковного звязку. Треба додати, що він того звязку не може стратити хоч би єпископ Теодорович незнатнио в тім напрямі міг зробити.

Я думаю, що акт інкорпорації (чартер) позиваючої церкви не зміняє цієї ситуації і то без огляду на це, чи запізвана парафія увійшла чи не увійшла в склад позиваючої корпорації. **о. Маєвський є на дальше священиком матірньої церкви і тому якраз соборна громада затримує свою первісну основу, як тримає його як священика.**

Але погляньмо, що говорить акт інкорпорації (чартер). В позві є твердження, що Укр. Гр. Православна Церква в Канаді є релігійне тіло належно заінкорпороване чептером 98 Статутів Канади в р. 1929 і що вона має свій головний офіс в місті Вінніпегу. Є також два другі позиваючі, а то Йосиф Богонос з Виннипегу і Григорій Бугера з Дуфрост, Ман. В позві говориться, що запізвані трости Укр. Греко Православного Собору св. Покрови у Виннипегу є тіло заінкорпороване на основі акту про церковні землі, чептер 31, Р. С. М. 1913; що зараз по заінкорпорованню позиваючої корпорації незаінкорпорована церква, або тіло, яка до цього часу існувала під тим самим імям як позиваюча корпорація, **злилася** з позиваючою корпорацією; що в 1925 р. сформувалася запізвана корпорація соборної громади і збудувала для себе Собор як для одної з громад незаінкорпорованої церкви; що в часі ухвалення домініяльної корпорації тростіси соборної громади, як і сама соборна громада, були одною з громад згаданих в чартері позиваючої корпорації і що від того часу соборна громада була і є парафією позиваючої корпорації і підлягає юрисдикції тої корпорації.

Секція 1 чартеру корпорації містить заяву щодо віри і догми церкви, але не подає їх дефініцій (т. е. не каже докладно, які вони є). Цілею цієї секції мабуть є показати, яка є первісна основа тих маєтків, які є під чартером. Секція 2-га малаб інкорпорувати всі існуючі громади і виказує, що ціль, для якої корпорація створена, є ось така: "В цілях адміністрації майном і иншими дочасними справами злученими з духовною юрисдикцією згаданої корпорації".

Я не бачу нічого, що вказувалоб, що цей чартер дає яку небудь духовну юрисдикцію для корпорації. Про цю справу не треба ширше розводитися. Секція 3-тя говорить про головний офіс. Секція 4-та вичислює добровільні і релігійні цілі і в продовженню згадує таке: **"І завідувати в Канаді таким майном, ділами і иншими дочасними правами згаданої Укр. Гр. Православної Церкви в Канаді, які згадана Укр. Гр. Прав. Церква в Канаді може доручити корпорації."**

Секція 5-та подає дефініції. Секція 6-та виглядає як суперечна секції другій, бо подає спосіб, в який громади, які тепер існують, або які можуть бути коли будь в будуччині зорганізовані, можуть стати частиною корпорації. Секція 7-ма подає національні й теольогічні кваліфікації священиків, епископів і т. д. Секція 8-ма говорить про управу через Консисторію. Секція 9-та надає право ухвалювати статут, і т. д. для ріжних цілей, з яких одна є: "(а) назначення згідно з тим, що тут сказано, Консисторії для адміністрації управи і контролі майна, діл і инших **дочасних** справ корпорації." Секція 10-та відноситься до маєткових справ. Секції 11—18 також відносяться до маєткових справ.

Секції 7 і 19, оскільки я бачу, є одинокі, які мають в собі провізії, що відносяться до того, що можна б назвати **духовною** адміністрацією. Секція 19 говорить, що в випадку неприсутности і т. д. епископа адміністратор може сповняти обовязки наложені корпорацією на епископа, наскільки **канони церкви** дають йому на це право.

Я думаю, що секція 6-та є найважнійша, і що ця льокальна (соборна) громада не є цим чартером в своїх домашніх справах піддана під контролю позиваючої корпорації і що в ніякий инший спосіб вона (соборна громада) не стала частиною тої корпорації.

Мені виглядає очевидним з тексту чартеру, що ця корпорація була тільки інструментом (знаряддям) для існуючого релігійного тіла (церкви) того самого імені (то є Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді). **Я думаю, що ця корпорація не має нічого спільного з священством ані тайнами, ані релігійними функціями загальної церкви, або якої небудь льокальної парафії.**

Позов є опертий виключно на правах корпорації. **Я не бачу, де позиваюча корпорація має право духовної дисципліни над священиками або де вона має право скидати їх з священиків або забороняти якому небудь священикові правити, або якій небудь громаді користати з його услуг як священика.** По моїй думці ми не можемо йти поза самий позов, щоб переконатися, чи о. Маєвський міг би бути виключений на основі загальних канонів або правил церкви. Навіть як би це в дійсности і могло бути, що якась дисциплінарна розправа могла би бути переведена, то на основі перечитання чартеру, я маю думку, що ця корпорація не була основана для того, щоби надавати правну силу таким засудам, (як над о. Маєвським). **Дальше я думаю, що статут який корпорація ухвалила** (ексибит 6А) **іде поза право, яке в тім напрямі є дане чартером.**

Додання індивідуальних позиваючих (т. е. Богоноса і Бугера) не поправляє ситуації позиваючих, бо вони занимають становиско позиваючої корпорації і не приписують собі якого небудь вищого права як право корпорації.

Думаю також, що подібна помилка є також відносно запізваної корпорації (тростів Укр. Гр. Прав. Собору св. Покрови). Запізвана корпорація того імені є тільки корпорацією для того, щоб тримати на собі маєток (соборної громади), щоб в той спосіб забезпечити безперивне наслідство для соборної парафії на її первісній основі. Запізвана корпорація є тільки знаряддям для соборної громади для такої тільки і не инакшої ціллі, вона не має нічого спільного з релігійними функціями...

Цілком можливе, що засади декларації з липня 1918 є дійсною первісною основою ("трост"), на якій опирається право соборної громади, і що о. Маєвський мав слушність, коли противився, щоб ті засади були нарушені. Я не думаю, що начерк статуту соборної громади, який був представлений о. Савчуком на річних зборах— (і оскільки я знаю, це був тільки начерк)— міг змінити первісну основу ("трост"), яка є фундаментом права набутого ще перед тим начерком статуту, який був предложений зборам соборної громади.

Немає сумніву, що позиваюча корпорація, або о. Савчук в її імені, довели до того, що о. Маєвський стратив привілей давати шлюби. Як цивільна влада прийшла до того, щоб на це дозволити, може дати почин до досить інтересного досліду. Вони також позбавили о. Маєвського привілею, який залізниці дають місіонерам. **Це поступовання виглядає дивним ввиду того, що вони самі признають, що він дальше є священиком Укр. Церкви взагалі і що вони самі признають його такий добрий характер...**

Я думаю, що в цю справу не треба було вводити старих церковних канонів і що жадних коштів відносно таких канонів не треба признати, а навіть як би ті канони мали яке небудь відношення до цеї справи, то все таки вони не були доказані...

Я думаю, що апель запізваних повинен бути узгляднений з коштами і що позов повинен бути відкинений відносно обох запізваних з коштами. Контрпозов повинен бути відкинений **без коштів,** але без вирішення що до справ, які там є піднесені, з вимком тих справ, які були вирішені в головнім позві."

РІШЕННЯ П. СУДДІ ДЕННІСТАВНА

На самім вступі він подає історію зорганізовання Укр. Автокефальної Православної Церкви з Київським митрополитом на чолі, независимої від якого небудь патріярха. Пояснює з якої причини перші епископи тої церкви були висвящені самими священиками, без епископів, і зазначує, що архиепископ Іоанн Теодорович є одним з таких епископів і нині він являється епископом "де факто" себто епископом, який не є визнаний другими церквами. Підчеркує дальше, що зносини архиепископа Теодоровича з царгородським патріярхом для визнання його як епископа стали причиною непорозуміння в церкві, і одною з причин цеї розсправи. Дальше він говорить про справу так:

"Це непорозуміння відноситься до духовних справ церкви над якою (цивільні) суди не мають жадної юрисдикції. Ми (т. є. цивільні суди) є заінтересовані тільки в справах дочасних.

"Другою важною стороною в цім процесі є запізваний Петро Маєвський, **який є признаний всіма сторонами (т. є. також і позиваючою стороною — замітка наша) як священик церкви, який був правно висвящений і через кілька літ вже є ректором (настоятелем парохом) соборної церкви св. Покрови в Виннипегу.**

"Треба зазначити, що соборна громада піддержує свого пароха в цій справі, яка нині є перед нами. Тільки один член, який є між позиваючими, сторонить з епископом.

"Епископ екскомунікував священика і позбавив його парафії, але громада настоює на тім, щоб затримати його як їх пароха, і тому як раз є нинішна аплікації до суду, щоб він затвердив вирок епископа при помочі судової заборони (інджонкшен)."

п. Суддя Денніставн дальше наводить четверту секцію чартеру корпорації церкви і додає:

"Ця секція виказує, що парлямент признавав незаінкорпоровані церковні громади як духовну церкву в відріжненню від чартерованої церкви, яку парлямент мав заінкорпорувати. На основі шестої секції (чартеру) громади можуть відповідною резолюцією прилучитися до заінкорпорованої церкви, якщо вони цего хотять. Коли вони вирішать лишитися поза заінкорпорованою церквою, то до них чартер корпорації не відноситься. Вони затримують своє імя і їх духовні і дочасні права не підпали жадній зміні.

"Громада соборної церкви св. Покрови ніколи не перепустила резолюції, щоб стати частиною доміняльної корпорації, і вона заперечує, що позиваюча корпорація має право якої небудь контролі над соборною громадою. Але та громада зробила деякі другі рівнозначні акти, які по моїй думці виключають таке заперечення, на скільки воно **відноситься до дочасних прав. Я цеї точки не вирішую, бо я не думаю, що які небудь дочасні справи відносно цеї громади, або її тростісів, є зачеплені в цій справі.**

"Обидва індивідуальні позиваючі (Богонос і Бугера) позивають в такім самім характері як позиваюча корпорація. **Епископ самий не позиває. Хоч позов є намаганням надати примусову силу вирокові екскомунікації епископа, самий епископ не робить особистого відклику до суддів за такою помочю...**

"Моє перше заключення є, що жадні дочасні права позиваючої корпорації не є нарушені в цій справі, і з цеї причини позов відпадає."

Суддя дальше розглядає справу відносно тростів соборної громади і рішає таке:

"Вони не мають нічого спільного з назначуванням або утриманням священиків. Вони не платять платні священикам, вони не наглядають над дисципліною, вони не мають жадної духовної юрисдикції, **і вони як корпорація не мають нічого спільного з церковними функціями епископа або церковних суддів...**

"...Лишається вирішити справу судової заборони проти священика.

"Те, що я сказав попередно щодо позиваючих і їх правного становища, вистарчає, щоб вирішити справу таксамо і щодо священика, бо наскільки юрисдикція епископа в духовних справах не підлягає розглядові цивільного суду, остільки я не можу сказати, що його засуд має бути усунений.

"Він екскомунікував священика і наложив на него такі духовні кари, які звязані є з відмовою епископського признання, **але він не був в силі позбавити священика його парафії або його утримання.**

"В контрпозиві нас просять, щоб ми усунули засуд (церковний) на тій основі, що церковний суд не був відповідно переведений над священиком, тому, що він не дістав відповідного нотису про (церковний) суд або відповідних напімнень предвиджених канонами церкви перед тим, **заки проголошенно було над ним занадто строгий вирок екскомунікації.**

"Перечитання свіденції (т. є. доказів що до цеї точки — замітка наша) приводить мене до заключення, **що (церковна) розсправа не була переведена так як це приписують канони церкви. Священикові не було закинено зломання якого будь морального закону, не закинено йому жадної єресі ані схизми, і нема жадної сугестії, щоб він що небудь злого зробив.** Його найбільші провини були: передавання Служби Божої через радіо, небратерське відношення до його епископа, і переписка з церковниками, що були чужими церкві.

"Він не явився на розсправі, щоби себе оборонювати. Для його суддів це виглядало на непослух супроти церковних властей.

"Засуд над ним є надмірно строгий. Жаден засуд не міг би бути більше драстичний.

"Ми мали в цім суді кілька справ, в яких позиваючі нарікали, що їх виключенно з релігійних громад. Звичайний засуд виключення позбавляє виноватця його релігійних потіх, **але в цім випадку засуд позбавляє священика його средств до життя, і дуже часто це викликає в суспільстві духа острацизму,"** (т. є такого засудженого викидають поза рамці суспільства — наша замітка)...

"Я не думаю, що це все вистарчає для суду, щоби видати судову заборону, крок який може довести до переслідування за образу суду і до заарештовання виноватця за нарушення такої заборони...

"Як я вже попередно сказав, я не думаю, що ми маємо юрисдикцію усунути **вирок епископа, але з другого боку, ми** не можемо давати помочі від суду для того, щоб такому (церковному) вирокові надати примусову силу...

"В часі аргументу адвокати позиваючих (т. є. корпорації і Богоноса і Бугери — наша замітка) заявили, що вони хотілиби розкол усунути і що коли священик заручить, що він визнає авторітет епископа в задоволяючий спосіб, то вирок (церковний) проти него (о. М.) буде усунений. Це є розумна оферта і в моїй скромній опінії повинна би бути принята. **Сварки такого рода приносять більше шкоди як добра для церкви, до якої всі ті сторони (зн. позиваючі і пізвані — наша замітка) заявляють свою вірність.** Непорозуміння між **церквою заінкорпорованою і церквою духовною** не є незвичайні, але досвід показує, що такі непорозуміння усувається, коли на не є добра воля і коли жадна сторона на настоює на цілковиту побіду. **Я узгляднюю апель і відкидаю позов з коштами.** Рішення, яке відкидає контрпозов, повинно остати."

РІШЕННЯ П. СУДДІ ТРУМАНА

"Цей апель видвигає інтересні квестії. Звичайно як священик є виключений установленими властями офіціяльної церкви в справах дисципліни, його парафія приймає таке рішення в звичайнім порядку, залишуючи за ним право шукати задоволення в цивільних судах, коли є думка, що йому сталася кривда з законного боку. **В теперішнім випадку церковна громада є в повній згоді з священиком і тримає його в своїй церкві."**

п. Суддя Труман дальше переповідає, о що розходиться позовникам в їх позві і як прийшло до судового відклику. Дальше п. суддя подає історію соборної громади, яка зорганізувалася в 1924, а в 1925 побудувала соборну церкву і того самого року заінкорпорувалася під манітобським законом щодо церковних земель. Дальше він подає важнійші точки статуту соборної парафії. Потім суддя переповідає важнійші точки **доміняльної корпорації,** яка повстала в 1929 року. В 1932 р. о. Маєвський став парохом Собору і є ним дальше від того часу. Відносно архиепископа Теодоровича п. суддя каже, що він став епископом канадійської церкви в 1924 р. Дальше суддя говорить таке:

"Протокол Четвертого Собору Церкви, який відбувся в липню 1924, **виказує задоволення собору, що церква дістала свого українського епископа і що в той спосіб церква в Канаді злучилася з Українською Православною Автокефальною (Автономною) Церквою, яка є під проводом українського митрополита в Київі, Василя Липківського.** Архиепископ був висвящений в Київі 1921. Протоколи виказують, що другий Собор, в 1919 р. заявив, **що Українська Православна Церква в Канаді вважає себе частиною Православної Церкви на Україні,** але злучиться з нею тільки тоді коли та стане автикефальною або независимою від російської або якої другої церкви і коли духовні і адміністраційні справи її будуть в руках українців. **Це становище було знова потверджене на конференції в вересні 1925.** Починаючи десь з 1930 року архиепископ представив перед Канадійською Церквою свій погляд,

що внаслідку відносин в Росії і тяжкого положення церкви на Україні було бажаним визнати, що звязь церкви з метрополією в Київі зістала перервана і тому треба шукати звязку з патріярхом в Царгороді. Виглядає, що він написав до патріярха в цій справі в липні 1931. **І священики і миряни на соборах і конференціях осудили цей проєкт, а один з найсильнійших і найбільш отвертих противників того проєкту був о. Савчук. В 1932 р. на конференції архиепископа і священиків, епископ предложив зміст меморандуму, який він пропонував післати до патріярха. Перейшла резолюція, яка дала право консисторії кооперувати в цій справі з архиепископом.** На 6-го березня 1935 р. були підписані між Українською Православною (Католицько) Церквою Північної Америки і між Українською Автикефальною Православною Церквою Злучених Держав **тези для дискусії** в ціли їх кооперації і злуки. В тих тезах було включене застереження, що **злука обидвох церков наступить аж тоді коли святійший вселенський царгородський патріярх дасть свою згоду і благословіння на канонічне оформлення єпископату пресв. Іоанна Теодоровича як єпископа злученої церкви. На 13-го березня 1935 р. архиепископ написав як архиепископ Укр. Прав. Церкви в Злучених Державах і в Канаді листа до царгородського патріярха і просив його, щоб він приняв Укр. Православну Церкву разом з її ієрархом, в його теперішньому сані, під юрисдикцію і покров св. вселенського патріяршого престолу в Царгороді."**

"п. Василь Свистун, який був головним организатором соборної парафії, остро противився пропонованій злуці з Царгородом і в надрукованім памфлеті поборював її як зраду Канадійської Церкви. Опрокидуючи цю пропозицію він рівночасно дав вираз непогамованій нагані для архиепископа. Архиепископ зробив оскарження проти п. Свистуна, які мали бути переслухані церковною судовою комісією. Юрисдикція комісії є зазначена в 31-ім параграфі статуту церкви. п. Свистун повідомив судову комісію, що цей параграф не відносився до него і відмовився явитися перед комісією. На конференції священиків, яка відбулася в червні, 1935, був присутний архиепископ. Там становище п. Свистуна було дискусоване і архиепископ запитався, хто з священиків отримував листи від Київського митрополита, листи, які були опубліковані в памфлеті п. Свистуна. о. Маєвський сказав, що п. Свистуна не можна ігнорувати. Згадані листи отримав від митрополита о. Маєвський і дав їх п. Свистунови. **Архиепископ сказав, що п. Свистуна треба судити без огляду на це, чи він на суд явиться, чи ні. Перейшла резолюція, яка підтримувала архиепископа в тій справі. о. Маєвський не голосував.**

"Навязання зносин між церквою і Царгородом прийшло під увагу потім, як архиепископ скінчив свою промову, і перейшла резолюція, що конференція застерігає собі цілковиту свободу свого рішення по отриманню відповіди від патріярха. о. Маєвський не голосував. Друга справа, яка була дискусована в приявности (присутности) архиепископа, було його становище в канадійській церкві. **о. Савчук заявив, що Собор повинен вирішити, що вже прийшов час, коли Канада повинна мати окремого епископа, який міг би давати відповідні інструкції Консисторії. Другі (священики) висказували такий самий погляд. Коли хтось піддав гадку, що така дискусія принижувала архиепископа, архіепископ запитався, який бувби канадійський погляд, коли конечність вимагала б, щоб він перейшов до Канади. о. Савчук сказав "Архиепископ перейшов би до Канади без жадного престіжу. Нас поставлено перед фактом доконаних переговорів з патріярхом."**

"В червні і липні 1935 р. відбувся Семий Собор церкви в Саскатуні і на нім був приявний епископ. п. Свистун сказав горячу промову, в якій закидував єпископові зраду церкви, тому що він шукав злуки Церкви з царгородським патріярхом. **Становище п. Свистуна мало підтримку київського митрополита в листі до п. Свистуна, якого він прочитав."**

п. Суддя Труман наводить текст того листа київського митрополіта, а потім списує ту сцену з семого собору, де відчитано було переписку між о. Маєвським і проф. Огієнком і між о. Лещишином і проф. Огієнком. Потім п. суддя передає зміст промови о. Маєвського на Соборі і відповідь єпископа, а також згадує про резолюцію нагани Собору для п. Свистуна. Дальше п. суддя згадує про угоду між Братством Оборони Рідної Церкви і Консисторією відносно канонічного становища церкви. Причиною дальших непорозумінь по Семім Соборі, переповідає п. суддя Труман, був лист о. Маєвського з 1-го серпня, 1936, до Консисторії, в якому він згадує про поздоровлення митрополита Василя Липківського для студентів духовного семинаря, а також уривок листа митрополита в справі запрошення п. Свистуна, щоб він відвідав Канаду. Суддя дальше згадує резолюцію консисторії з 26-го жовтня, 1936, в якій консисторія заявила, що соборна громада остає поза межами спільної праці з церквою. На 10-го січня, 1937 соборна громада передала Службу Божу через радіо без дозволу Консисторії, і помимо упімнення Консисторії, переповідає дальше п. суддя. Внаслідку цего на 20-го січня, 1937, єпископ зробив оскарження проти о. Маєвського в справі передачі Служби Божої і в справі нельояльности і непослуху о. Маєвського до архиепископа. Рівночасно єпископ суспендував о. Маєвського, а Консисторія зажадала звороту антимінсу. Суддя Труман пізнійше переглядає статут церкви відносно церковної комісії, спиняється на розсправі над о. Маєвським і наводить один уступ з протоколу того церковного суду, де о. Савчук говорить, що о. Маєвський наніс ганьбу церкві і собі, і де він згадує про благословення о. митрополита для п. Свистуна в його боротьбі з єпископом, і де він говорить, що єпископ дивиться на о. Маєвського як на людину, що хоче зробити в церкві розкол. По цім п. суддя Труман каже дослівно таке:

"Це все може бути правдиве, однак судовій комісії треба було дати листи і факти відносно тих листів. Сама заява, що Впр. о. Іоанн дивиться на роботу о. П. Маєвського, як роботу, що має привести до розколу в церкві, не є жадним доказом. Впр. о. Іоанн самий не міг такої заяви зробити. Він також мусів був би предложити факти, на основі яких церковна комісія мала зробити свої власні заключення."

Суддя дальше зазначує, що церковна комісія знайшла о. Маєвського винним і виключила його як священика і члена церкви, але соборна громада його дальше тримає як священика. Потім суддя дає огляд того всего, що міститься в позві, і каже таке:

"Треба зазначити, що позов не згадує нічого про оскарження зроблені проти о. Маєвського і про росправу перед церковним судом, але є уложений на основі погляду, що раз доказано буде саме виключення і нотис про таке виключення для запізваних, то тим самим вже є право на судову заборону і на віддання антимінсу."

Суддя Труман дальше піддає думку, що антимінс є маєтковою власністю корпорації і повинен би як така власність бути віданий корпорації. **Відносно корпорації доміняльної п. суддя Труман говорить таке:**

"Запізвані видвигнули поважну квестію, а іменно, що самий позов як і церковний суд, яким о. Маєвський був виключений, мали б бути від імені незаінкорпорованої церкви. Акт інкорпорації (чартер доміняльної корпорації) **не має жадного застереження, що церква, яка тоді існувала під тим самим іменем, що й корпорація, зливається з корпорацією в одну церкву. Перестудіювання чартеру дає місце для твердження п. Ламонта, що корпорація є для цивільних і маєткових справ з зазначеними дочасними цілями і що духовна церква існує дальше з такою самою і виключною юрисдикцією на духовнім полі.** Я лишаю це як отверте питання...

"**Як традиційна церква,** з апостольською сукцесією, **Укр. Гр. Прав. Церква в Канаді цілком певно не думала через акт інкорпорації відривати себе від живої й існуючої церкви і від її історичного звязку з київською митрополією на Україні, з якою канадійська церква є в духовній звязи і яка є скарбницею її віри і обрядів.** З другої сторони, згадані оскарження, які були підтверджені (церковним) судом, є цілковито світського характеру і не містять в собі жадних ріжниць що до доктрини. Твердження запізваних має своє значіння, тому що поступовання в звязку з висуненням оскаржень, взвязку з конституцією церковного суду і його процедурою не є згідні, як вони говорять, **з канонічним правом духовної церкви, яка дальше ще існує."**

Суддя Труман далі спиняється на церковнім суді і висказує свою думку, що о. Маєвський не явився на тім суді можливо й тому, що він з гори предвиджував, який буде результат того суду. Все таки п. суддя додає, що він не думає, що є достаточні докази, що архиепископ і о. Савчук зробили оскарження в злій вірі. Суддя Труман дальше говорить дослівно так:

"Питання було піднесене в цім суді, на якій основі щодо юрисдикції суд (себто суддя Донован) дав заборону проти о. Маєвського і тростів, хоч жадні маєткові або дочасні права позиваючих, з виїмком антимінсу, не потребують охорони. Позовники представили перед дост. суддею, який переводив розсправу, вирок церковного суду і на основі того вироку просили, щоби суддя дав судову заборону, що заборонює о. Маєвському правити в соборі, а тростам заборонює, щоб не позволяли йому правити і не тримали його як священника. Є багато зарекордованих судових справ, які вирішують, що церковні організації в Канаді, **чи вони заінкорпоровані, чи ні,** не є державними і не мають упривілійованого становища, але вважаються тільки за свобідні стоваришення. **Закон признає їх існовання і охороняє їх, даючи їм змогу користуватись маєтковими і цивільними правами. Цивільні суди не будуть мішатися до їх організації, ані не будуть вирішувати справ віри чи доктрин, хиба що будуть нарушені їх цивільні права. Це саме відноситься і до контрпозову за-**

пізваного о. Маєвського, який не дав жадного доказу, що він потерпів яку-небудь маєткову страту, і який заперечив в своїй обороні, що він коли небудь був священиком позиваючої корпорації.

“Яке цивільне або маєткове право позиваючої корпорації є нарушене тим, що соборна громада не хоче узнати виключення о. Маєвського, але противно тримає його дальше як свого священика? Позиваюча корпорація не виключила ані не екскомунікувала соборної громади, тому що та одноголосно, з вимком одного тільки члена, заняла таке становище. Колиб навіть таке сталося, (т. є. коли б соборна громада була екскомунікована), то соборна громада могла б дальше існувати як свобідна церква поза заінкорпорованою церквою і могла б мабуть настоювати на тім, що вона дальше є в злуці з їх духовною матірною церквою і що позиваюча корпорація в такій злуці не є. Ані позовники, ані суд не могли б нічого в тій справі зробити. Становище о. Маєвського є таке саме. Він був священиком церкви в Україні й я узнаю, що він таким священиком дальше є. Хоч позиваюча корпорація його виключила, **йому не можна заборонити судовою забороною, щоб він не правив в соборній громаді, так довго як ця автономна громада забажає користуватися його услугами.** Ясно, що колиб він вдавав, що він є священиком заінкорпорованої церкви, то тоді можна б було дістати декляpацію, що він не є більше таким священиком, в позві проти него. Але, що соборна громада є вповні обзнакомлена з фактами, така декляpація не малаби для неї жадного значенн.”

“Судова заборона, яка забороняє запізваному о. Маєвсському правити в Соборі, а запізваним тростістам забороняє наймати або позволяти йому це робити, є відкинена і позов є відкинений. Запізвані мають дістати кошта позву і апелю, а позовники мають мати кошта пропорціонально спричинені контрпозивом і апелем в справі контрпозиву, який є відкинений.” (Тут треба зазначити, що другі судді в справі коштів не погодились з суддею Труманом і відкинули контрпозив без жадних коштів і не присудили, щоб о. Маєвський віддав антимінс).

КРУТНЯ У. ГОЛОСУ І ВІСТНИКА В СПРАВІ ВИРОКУ СУДУ

Ніде правди діти, вирок апеляційного суду в справі о. Маєвського і соборної громади був страшним ударом для кліки з У. Голосу і Вістника, яка вроїла собі, що Українська Православна Церква в Канаді — то власність кількох одиниць, а то о. Савчука, п. Мир. Стечишина і ще кількох з їх компанії.

У. Голос не знав і ще не знає, на яку стати. Він написав вже три новинки про вирок апеляційного суду і в кожній з них є цілком відмінна історія, а всі вони разом цілковито собі перечать. В першій новинці У. Г. старався впевнити своїх читачів, що то не о. Маєвський і не соборна громада, але консисторія і її помічники Богонос і Бугера, виграли апель, або що найменше, що ніхто його ані не виграв ані не програв, бо й навіть кошта обі сторони мусять платити. Вже в другій новинці У. Г. з великим болем серця мусів признатися, що він “мимоволі” (хоч це було навмисне) зробив похибку за кошта. Однак щоб дальше замотати справу, п. Мир. Стечишин, який без сумніву може дістати пальму першенства між українськими редакторами за свій спеціяльний спосіб “правдивого” реферування ріжних справ, так політичних як і церковних, написав дослівно таке в другій новинці (з 22 березня) про цю справу, нібито подаючи “дослівний” український перевід частини вироку:

> “Признати відклик і відіслати (до кого?) позов з коштами Рішення з відосланням проти-позву буде оставати.”

Правда, що всім читачам У. Г. було з того ясно як на долоні, який то вирок суд дав!? Суд **“відослав позов з коштами.”** Ми пропонуємо, щоби п. Мир. Стечишин оголосив конкурс для читачів У. Г., щоб відгадали, що то має означати, що суд “відослав позов з коштами.” І до кого був “відсланий” проти-позов?

п. Мир. Стечишин вдає семилітну дитину і переводить англійські слова “дисмис ді екшон від кастс” як “відослати позов з коштами,” знаючи дуже добре, що слово “дисмис” тут означає “відкинути,” і що правдивий перевід тих англійських слів є “відкинути позов з коштами.” Це є технічна фраза, яка означає, що позовники стратили позов і мають заплатити кошта.

Але вже в третій новинці У. Г. є знов цілком інша історія. Видко читачі У. Г. мусіли писати листи до п. Стечишина з домаганням вияснити їм, що в дійсности було з цілим тим вироком і чому то У. Г. написав дві новинки, які собі цілком перечать. Видко, що на таке домагання п. Стечишин мусів ще одну новинку написати в У. Г. з 29 березня. Читачі У. Г. видко мусіли в своїх листах закидати п. Стечишиному, що він таки здорово “пробрехався” в своїх двох новинках, бо ті самі читачі мали нагоду вичитати і в Н. Шляху і в вінніпеських анг. дневниках Фрі Прес і Трібюн, що о. **Маєвський і соборна громада виграли апель і що домініяльна корпорація і пп. Богонос і Бугера мають заплатити кошта розправи й апелю.** п. Стечишин не відважився написати, що Фрі Прес і Трібюн не написали правди. За те він відважився написати в заголовку третої новинки таке: “Хто помилився, а хто збрехав.” а в самій новинці пише, що п. В. Свистун “збрехав” в Н. Шляху, бо там він ужив аж півтора шпальти, хоч самий вирок має всего навсего тільки три речення.

Тут знов п. Стечишин здорово пробрехався. Бо самий формальний вирок суду має більше як сторону, а до того, коли правда п. Стечишина, що вирок тільки має три коротенькі речення, то чому п. Стечишин подав **аж шість довгих уступів з того вироку в першій своїй новинці і ті шість уступів забрали три чверті цілої шпальти.** До речі треба сказати, що п. Свистун в новинці поданій в Н. Шляху цитував з рішень суддів, **а ті рішення разом займають 48 сторін.**

Брехливість п. Стечишина, якою він постійно послугується в теперішній церковній боротьбі, (а треба додати, що він є членом консисторії, і кому як кому але членові консисторії Церкви таки не пасує брехати), очевидно виходить на верх з самих його трьох новинок. При кінці третої новинки він подає ось що:

“Дозвіл апелювати.

> В понеділок 27 березня апеляційний суд помимо сильного спротиву адвокатів Маєвського, дав адвокатам Гіпові й Арсеничові свою згоду на внесення відклику проти його рішення до найвищого суду Канади.”

Мимоволі насувається отце питання: Чомуж діставати позволення апелювати до найвищого суду для консисторії корпорації і пп. Богоноса і Бугери, коли вони виграли апель?

Відповідь ясна: **Апелюють тільки ті, які програли.** о. Маєвський і соборна громада апель виграли, хоч п. Стечишин і о. Савчук старались брехливо представити в У. Г. і в Вістнику, що в дійсности о. Маєвський і соборна громада того апелю не виграли.

Та навіть і в тій вище наведеній коротенькій новинці п. Стечишин, уживаючи його власний вираз, збрехав аж два рази. Перше, неправда, що “адвокати Маєвського” ставили сильний спротив проти позволення апелювати; вони тільки хотіли забезпечення коштів, бо справа такого позволення є в цілковитій дискреції суду. Друге, в суді був тільки самий адвокат Гіп, а Арсенича там не було, і тому суд не міг дати позволення Арсеничу, якого там не було.

Коли отже п. Мир. Стечишин пописувався так аж в трьох новинках, то о. Савчук ограничився на одній але за те довгій статті, бо вона займає цілу сторону і шпальту Вістника з 15 березня. Там він потішає себе тим, що суд відкинув контрпозив о. Маєвського. З того факту о. Савчук робить чотири дуже цікаві але й рівночасно дитинні заключення. Хоч суд вирішив через відкинення позву консисторії і через узглядиення апелю о. Маєвського, (і то в писаних рішеннях суддів), **що о. Маєвський є правним православним священиком і то священиком Української Православної Церкви в Канаді** (незаінкорпорованої), то о. Савчук дурить читачів Вістника, що відкинення контрпозиву о. Маєвського означає, що о. Маєвський не є жадним священиком, хоч о. Савчук знає, що о. Маєвський має право дальше правити в соборі.

Ми вже нераз мали нагоду виказати вірним нашої Церкви, що п. Мир. Стечишин і о. Савчук залюбки послугуються, і то свідомо, неправдою в їх боротьбі з о. Маєвським і соборною громадою. Перекручення фактів і навіть самої основи нашої Церкви було їх звичайним оружам. Вважаємо, що варто буде подати (хоч в скороченню) три суперечні собі новинки п. Мир. Стечишина, а також статтю о. Савчука, одну за другою, так щоб і найбільш невірні Томи в нашій Церкві вже раз переконались про “правдомовність” двох головних членів консисторії, а з них один в англійських газетах деколи називає себе вже навіть “бішопом.”

“Правда” про вирок суду в У. Голосі.

Перша новинка з 15 березня, поміщена під назвою “Вирок апеляційного суду в справі Маєвського,” подає такі висновки п. М. Стечишина:

“1) Суд признає, що хоч соборна громада не ухвалила резолюції, що належить до Української Греко-Православної Церкви, то настільки поробила кроків такого самого значіння, що не може тепер заперечувати своєї приналежности до неї.

“2) Суд стає на становищі, що на основі закона церковні трости є тільки для законного удержування церковного майна. Вони не мають нічого ні з приниманням, ні з усуванням священиків, не платять платні священикам і взагалі не мають духовної юрисдикції, отже через те відпадає домагання судової заборони проти них.

“3) Суд вважає себе некомпетентним уневажнити засуд церковного суду та епископа, отже признає, що виключення Маєвського є важне. Однакож домагання судової заборони проти нього є занадто драстичне, бо знехтування цеї заборони потягає за собою обвинувачення за зневагу суду та увязнення.

“4) Суд вважає, що засуджений священик повинен покоритися епископові, признати у вдоволяючий спосіб його авторітет і старатися таким робом о усунення засуду, бо спори такого рода роблять більше шкоди, чим добра для церкви.

“5) Суд відкликає позов Маєвського з домаганням $50,000 відшкодування проти консисторії, церковного суду і епископа.

6) Кошти судової розправи і відклику мають заплатити обі сторони.”

В другій новинці У. Г. з 22 березня, **“Як судді розуміли справу,”** п. Стечишин наводить уривок з рішення судді Денніставна і потім долає ось що:

“В виду такого цікавого розуміння справи не дивно, що судді видали таке рішення яке видали.

“При цій нагоді вважаємо за відповідне долучити заввагу, що, подаючи минувшого тижня новинку про вирок апеляційного суду в новицій справі, ми мимоволі зробили похибку при переповіданню правничих фраз. Буквально два послідні речення вироку кажуть так:

“Признати відклик і відіслати позов з коштами. Рішення з відосланням проти-позву буде оставати.”

Третя новинка з 29 березня ще більш цікава. Тій новинці п. Стечишин дає пророчистий наголовок: “Хто помилився, а хто збрехав.” Поступаючи після засади “злодій кричить: ловіть злодія” п. Мир. Стечишин старається відвернути закид брехливости від себе і кинути його на особу п. В. Свистуна. Ось та новинка, яка дає цікаву характеристику метод, яких вживають члени консисторії:

“В 11 ч. “Українського Голосу” була подана новинка про вирок апеляційного суду в справі Маєвського. Вирок був виданий 13 березня того самого дня, коли згадане число “Українського Голосу” ішло до друку, а що вирок тоді ще не був зарекордований, то ми подали його так, як розуміли його ті, що були в суді. Самий вирок був зарекордований в суді два дні пізніше, а саме 15 березня, і тоді показалося, що в деяких подробицях він ріжниться від того, що ми подали.

“Завдання “поправити” нас взяв на себе п. В. Свистун в “Новім Шляху” з 20 березня, отже 5 днів після того, як вирок був вже зарекордований і п. Свистун мав його в руках. Одначе коли цей вирок в дійсности обмежується до трох речень, то п. Свистун ужив на нього більш півтори шпальти друку, включаючи до вироку опінії трох поодиноких суддів, що одні другим перечили (через те вони й були окремо написані). Правда, він витягає з тих опіній тільки те, що йому на руку, а решту пропускає. Тому нам лишається відповісти йому на його лад, що поза один уступ з його “поправки” всі прочі уступи — довжиною півтори шпальти друку — є рішучо неточні, або таки явно неправдиві.

“Правда є, що апеляційний суд: **1. уневажнив судову заборону, видану в груднi суддею Донованом, 2) признав кошти Маєвському і тростам Собору і 3) відкинув контрпозов Маєвського. Нічого більше у вироку нема!**”

Даймо тепер слово о. Савчуку, голові консисторії і адміністратору, який в англійських газетах зве себе “бішопом.”. Ось які “заключення” робить він в своїй довжезній статті “Вирок апеляційного суду в справі Маєвського” в Вістнику з 15 березня.

“Апеляційний суд, відкидаючи позов Маєвського, тим самим ствердив, що:

“1. Виключення Маєвського церковним судом, як священика й члена Української Греко-Православної Церкви в Канаді, є важне і зобовязуюче.

“2. Статут Української Греко-Православної Церкви в Канаді, головно відносно церковного суду, є законний, правосильний і зобовязуючий.

“3. Архиепископ о. Іоанн Теодорович є повноправним Епископом Української Греко-Православної Церкви в Канаді, о. С. В. Савчук є повноправним адміністратором Церкви, всі члени Консисторії і члени Церковної Судової Комісії є повноправними урядниками та членами Церкви.

“4. Закиди Маєвського про “зраду” й “запродання” Церкви патріярхові, про зломання канонів і про відступлення членів церковного проводу від віри, обрядів, науки, канонів, дисципліни й практики Української Греко-Православної Церкви в Канаді були і є безосновні.”

Поминаючи справу урядовання епископа як епископа, і членів консисторії як таких членів, і поминаючи їхнє членство в Церкві, якого в суді адвокати о. Маєвського не хотіли оспорювати, ви побачите, що по думці о. Савчука:

1) Суд признав, що “виключення Маєвського церковним судом . . є важне і зобовязуюче,” але в тойже час той самий суд позволив тому самому о. Маєвському дальше правити в соборі.

2) Що статут домініяльної корпорації “є законний, правильний і зобовязуючий,” але в той самий час суд признав, що о. Маєвський, який поломив той статут, може дальше правити в соборі.

3) Що закиди про “зраду” і “запродання” і про зломання канонів і т. д. церковного проводу “є безосновні і т. д.”, але в той самий час суддя Денніставн виразно говорить, що суд над о. Маєвським був проти канонів Церкви, і всі судді признають, що “зрада” і тд. того проводу була якраз причиною непорозуміння в Церкві а зосібна причиною процесу.

Ми навели тільки чотири “заключення” о. Савчука з його довжезної статті, що занимає близько півтора сторони Вістника. В тій статті о. Савчук аж пріє, щоб “доказати,” що консисторія таки не програла, а програв таки о. Маєвський, бо його контрпозив суд відкинув **без коштів.** Щоб доказати те, чого в дійсности суд ніяк не вирішив, о. Савчук подає в детайлях контрпозив о. Маєвського, в якім він просив суд о відшкодування і декляpації в деяких справах. о. Савчук передає детально ті всі уступи в контрпозиві і по кождім заявляє: “Апеляційний суд це домагання відкинув і бажаної декляpації не видав.”

В дійсности суд відкинув контрпозив о. Маєвського, **не входячи зовсім в справи там піднесені і не вирішуючи зовсім тих справ,** що й підчеркує в своїм рішенню суддя Робсон.

Пощо отже та ціла крутанина о. Савчука? Кому це на користь?

Все таки ми думаємо, що вже прийшов час, щоб отворились очі тим всім, **які ще вірять нашій консисторії.**

ЗЛОБА, ЗЛОБА І ЩЕ РАЗ ЗЛОБА.

Читачі Вістника й У. Голосу знають міру ненависті і злоби звісної нашої кліки до особи о. Маєвського хочби з того, що ті два часописи ніколи не пишуть про о. Маєвського як священика, але завсіди трактують його як несвященика, як світську людину. Те саме вони роблять і по вироку апеляційного суду, **який признав своїм рішенням, що о. Маєвський є повноправним священиком української Православної Церкви.**

Але вони співали цілком інакшої в часі переслухання в апеляційнім суді. Адвокат консисторії п. Гіп заявив перед суддями, що **вони признають о. Маєвського як дійсного священика,** тільки відмовляють йому права священика в домініяльній корпорації. В своїм аргументі для суддів, п. Гіп, адвокат консисторії, пише про о. Маєвського таке:

> **“Він (о. Маєвський) не був виключений з священства в якій небудь другій церкві поза заінкорпоровану церкву. Коли він був священиком Київської церкви (так як він твердить), або якої небудь другої церкви взагалі, поза позиваючою церквою, то він таким священиком на дальше лишається. Його загальне висвячення як священика не є нарушене цим виключенням. Вирок виключення нарушує його сан (як священика) тільки в цій позиваючій церкві.”**

А в другім місці того самого аргументу адвокат консисторії дає ось таку заяву відносно **особи, характеру і церковної праці о. Маєвського,** а також відносно **ваги соборної громади для цілої Церкви.** І він підчеркує, що пише це **на уповноважнення своїх клієнтів,** себто консисторії і пп. Богоноса і Бугери. Те що п. Гіп заявив відносно о. Маєвського, висказує не його особисті думки але думки консисторії. Ось вони:

> “Адвокати респондентів (себто Консисторії) дістали уповноважнення зробити ось таку загальну заввагу відносно цего сумного процесу.
>
> Поза окремі акти, щодо яких є скарга, **характер і здібности о. Маєвського не були ніколи квестіоновані ані епископом ані кимбудь з властей резпондентів (т. є. консисторії), і його вартість взагалі як здобуток для добра церкви як цілости була належно і вповні признана цілий час респондентами; як також була признана загальна праця соборної парафії і її надзвичайна важність як центральної і соборної парафії для будучности церкви.**
>
> **Тільки таким признанням і як найкращою доброю волею супроти о. Маєвського руководилися і дальше руководяться церковні власти.** Вони переконані, що одинока серіозна квестія, про яку розходиться в цій цілій справі, є квестія основної єдности в церкві, порядку і дисципліни.”

Суддя Робсон наводить в своїм рішенню ті два уступи заргументу п. Гіпа і робить таку замітку про відношення о. Савчука до о. Маєвського:

“Цій заяві (себто п. Гіпа) цілком перечить острий тон того, хто виступав як прокуратор” (о. Савчук виступав на церковнім суді як прокуратор проти о. Маєвського).

До замітки судді Робсона треба додати, що конситорія все виказувала проти о. Маєвського тільки “острий тон” або просто ненависть і то не тільки перед апеляційним судом **але й по вироку того суду.** І нині консисторія, о. Савчук, о. Кудрик і п. Стечишин, постійно титулують о. Маєвського тільки “Маєвський”